BRAZILIA

CUM „VĂD" BRAZILIENII PROBLEMA ALTITUDINII

— „Problema altitudinii Mexicului nu este atît de serioasă pe cît o prezintă presa sportivă mondială".

Aceasta este părerea medicului selecționatei Braziliei. Lidio Toledo, *care — cu prilejul celor două meciuri Mexic—Brazilia — a fost pentru a doua oară în țara apropiatului turneu olimpic și al viitorului campionat mondial, în vederea unor observații cu caracter științific.*

Pentru a culege date științifice, dr. Toledo *a solicitat* și Aimore Moreira *a acceptat să organizeze un antrenament pe stadionul clubului Atletico Pedregal din Ciudad de Mexico. Medicul aduse cu sine un aparat de luat pulsul și tensiunea jucătorilor, folosit și cu prilejul unui antrenament la Sao Paulo. Exercițiul efectuat era următorul. Jucătorul venea mergînd de la mijlocul terenului pînă în dreptul porții. Aici, în careu, se afla o greutate de 4,640 kg cu care jucătorul făcea 20 de flexiuni. Apoi i se lua pulsul și tensiunea. În continuare, jucătorul se culca pe iarbă și se calcula revenirea la normal. S-a constatat că foarte puțini jucători reveneau la normal mai încet decît la Sao Paulo, unde au fost înregistrate primele date.*

Doctorul Toledo *a explicat că din pricina presiunii atmosferice se înregistrează o scădere a cantității de oxigen în aer. De aceea, sportivii avînd nevoie de mult oxigen în efort, se produc mici modificări cardio-respiratorii, endocrine și sanguine. Mărindu-se ritmul respiratoriu se mărește pulsul, numărul globulelor roșii sporește, ca și circulația sîngelui. La o schimbare bruscă de altitudine, jucătorul simte în efort lipsa de aer, are dureri abdominale, gura și gîtul i se usucă. Asemenea fenomene au suportat* Rivelino, Felix *și* Claudio *la primele exerciții de antrenament.* Gerson — *care a mai fost în Mexic — spune că folosește guma de mestecat ca să nu aibă senzația de uscare a gurii și gîtlejului.*

Medicul echipei braziliene afirmă că se cunosc cazuri de oameni care au avut hemoragii nasale din cauza înălțimii solului mexican, dar susține că un sportiv bine pregătit aproape că nu simte efectele altitudinii. Micile tulburări suferite de jucătorii brazilieni se datoresc mai mult autosugestiei. „De aceea — *spune el* — atleții trebuie să fie prelucrați în ședințe speciale, explicîndu-li-se problema reală a altitudinii. În felul acesta pot fi evitate multe neplăceri... Rolul psihologiei este capital. Frica de altitudine este cauza celor mai multe necazuri. Pentru a le preîntîmpina însă, mai este nevoie și de o obișnuire cu jocurile la mare înălțime, cît mai des posibil și gradat: la 1.000, apoi la 1.500, 2.000, 2.500 și chiar 3.000 m. De aceea intenționăm ca înainte de campionatul mondial să organizăm un cantonament în Bolivia sau Ecuador, la 3.000 m".

În concluzie, Toledo *optimizează pentru o perioadă de acomodare, ideală, de circa trei săptămîni, iar ca măsuri preventive: 1) o perfectă pregătire fizică; 2) tratament cu vitamine B 12, proteine etc. pentru sporirea globulelor roșii; 3) pregătire psihologică.*

DESCHIDEREA CAMPANIEI PENTRU RECUCERIREA TITLULUI MONDIAL

Nu de mult în Brazilia au fost sărbătoriți 10 ani de la cucerirea primului titlu mondial, în Suedia. Prilej de mare festivitate, la care au luat parte foști internaționali ca **Djalma Santos, De Sordi et Co.** Cu acest prilej, **Paulo Machado de Carvalho** — șeful delegației braziliene în 1958 și 1962 și care va conduce lotul în 1970 — a anunțat **deschiderea campaniei pentru recucerirea campionatului mondial,** solicitînd în acest scop sprijinul tuturor celor care ar putea contribui la pregătirea temeinică a echipei naționale.

ITINERARUL EUROPEANO—AMERICAN ȘI REZULTATELE OBȚINUTE DE SELECȚIONATA BRAZILIEI

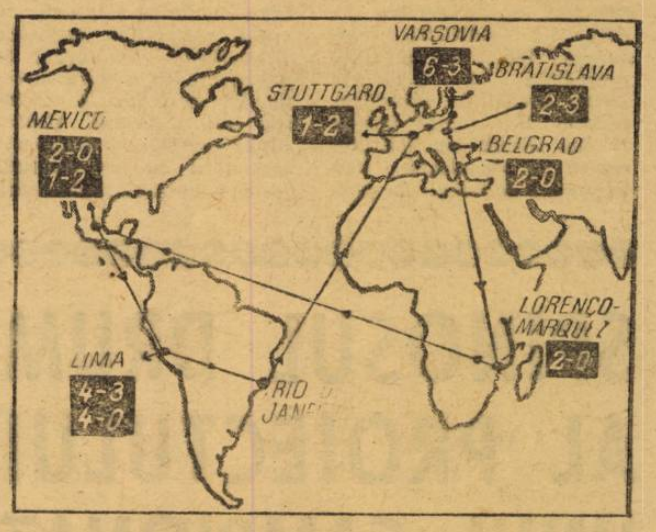

Aimore Moreira

„ECHIPA '68—MAI PUTERNICĂ DECÎT ECHIPA '58—'62!"

22 de fotbaliști, titulari și înlocuitori, împreună cu 9... civili (printre aceștia antrenorul **Aimore Moreira,** „el preparador psihico" **Ademildo Chiroll** și faimosul maseur **Americo**) și însoțiți de un batalion de ziariști, au decolat din Rio spre Europa la 14 iunie. 36 de zile mai tîrziu, la 19 iulie, reveneau pe pămîntul natal. Era reprezentativa Braziliei, cîștigătoarea în două rînduri a campionatului mondial. Își încheiase lungul său turneu în patru continente în care susținuse nu mai puțin de 9 partide, marcase 24 de goluri și primise doar 11, cîștigînd șase partide și pierzîndu-le pe celelalte trei. Dar deasupra tuturor acestor cifre, care nu fac altceva decît bilanțul acestei expediții, scopul ei: **din nou față-n față cu fotbalul european, pentru a-i cunoaște potențele cît mai bine în vederea viitorului campionat al lumii,** cel din Mexic — 1970.

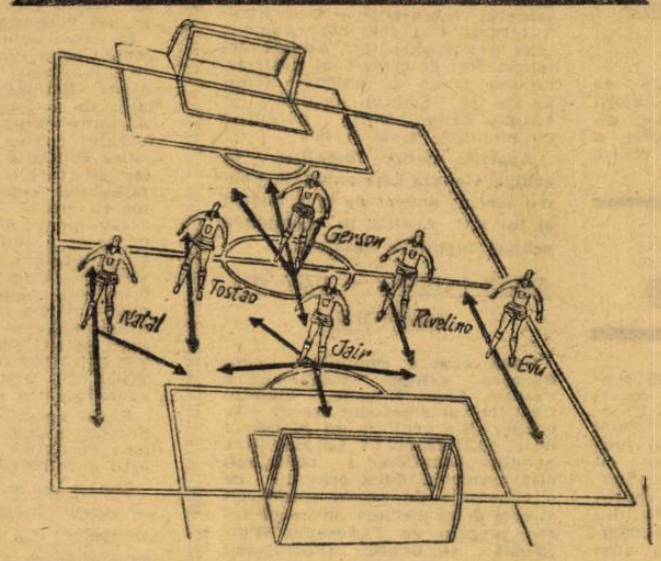

Cum a conceput **Aimore Moreira** (și, firește, cum a încercat să joace Brazilia în turneul său) jocul mijlocașilor și atacanților. Așezarea jucătorilor pare un fel de „W", nu?

A fost atins acest țel? Răspunde chiar **Aimore Moreira,** antrenorul galben-verzilor, intervievat de ziaristul francez **Jacques Ferran.**

MAI BUNĂ CA ÎN '58—'62!

Turneul, se știe, a început prost: Brazilia nu numai că a fost învinsă la Stuttgart, dar a și fost depășită ca joc, în ciuda diferenței de numai un gol la care a pierdut. Emoție vie la Rio. Dar, conducătorii brazilieni au știut să vadă ceea ce era real în această înfrîngere, declarînd însă că **„timpul improvizațiilor a trecut. Valoarea noastră este mai mare decît cea arătată contra vest-germanilor. Dar trebuie s-o dovedim".** Și următoarele meciuri au dovedit-o, iar concluziile lui **Moreira** — despre care după încheierea turneului s-a zvonit că va fi înlocuit de la conducerea națională a Țării Amazoanelor — au fost dintre cele mai bune.

Dar iată pasaje din discuția lui cu **Jacques Ferran,** de la „France Football":

J. F.: Credeți că actuala selecționată, cu **Felix** în poartă, cu **Carlos Alberto, Brito, Joel, Rildo** — fundași, cu **Gerson, Rivelino** și **Tostao** la mijloc, cu **Natal, Jairzinho** și **Edu** în atac, este cea mai puternică posibilă și va merge pînă la C.M.-1970?

A. M.: Nu, e imposibil să spun așa ceva. De fapt, există trei selecționate ale Braziliei: cea care se conturează după „Cupa Gomez Pedrosa", deschisă tuturor marilor cluburi braziliene, chiar și celor mai îndepărtate: aceasta, cea care a evoluat în Europa, Africa și cele două Americi și selecționata statului Sao Paulo care joacă printre altele cu Paraguay. Din acest ansamblu de jucători va fi alcătuită selecționata care va întîlni în noiembrie viitor „restul lumii" la Rio, R.F. a Germaniei și Mexicul (de două ori) în decembrie, diferite echipe europene de valoare în iunie 1969 iar în iulie-august Columbia, Paraguay și Venezuela în turneul de calificare pentru C.M. Se poate spune că actuala selecționată constituie baza probabilă a viitoarei reprezentative.

J. F.: Credeți că Brazilia va fi capabilă să prezintă în 1970 personalități cum au fost Didi, Garrincha, Nilton Santos, Djalma Santos, Gilmar, Zito etc.?

A. M.: Da, cred! Aceste adevărate personalități, care au strălucit în 1968 s-au născut dintr-o muncă făcută obscur și începută cu doi ani mai înainte. Părerea mea este că actuala echipă a Braziliei este mai bună și oferă mai multe posibilități decît cea din 1958. De ce? După 1962 fotbalul mondial s-a transformat. Cînd în 1958 și 1962 Pelé sau Didi driblau patru sau cinci adversari, erau aplaudați. Și erau respectați. Acum, dacă persiști după două driblinguri, ești doborît. A fost, deci, necesar să ne transformăm jocul transmițînd balonul cît mai repede. Or, acestui fel de joc, actualii noștri fotbaliști îl fac mai bine față decît cel din trecut. Eu nu cred că selecționata noastră din 1958—1962 ar fi fost capabilă să răspundă teribilelor exigențe ale fotbalului actual.

UN IMPERATIV: A RĂSPUNDE FIZIC!

J. F.: Ce credeți despre fotbalul european?

A. M.: L-am găsit așa cum îl știam: bun din punct de vedere tehnic și foarte puternic fizic. Reușita noastră în fața unora dintre echipele vechiului continent ține mai puțin de tehnică și mai mult de pregătirea fizică. La Stuttgart, echipa mea a fost atît de obosită din cauza călătoriei și a diferenței orare, încît a lăsat total inițiativa de partea adversarului. De unde — înfrîngerea. Ceea ce știu să facă mai bine decît noi jucătorii europeni este împiedicarea adversarului să joace balonul. Pentru a juca contra lor trebuie să fii într-o perfectă condiție fizică. Numai astfel i-am putut domina pe polonezi, iugoslavi și portughezi.

LINIA? NU E UN SISTEM SERIOS DE JOC!

J. F.: Din punct de vedere tactic am fost surprinși că la Stuttgart ați folosit „linia" și „ofsaidul". Este un procedeu sistematic?

A. M.: Absolut de loc. Dar la Stuttgart apărătorii mei au jucat pentru prima dată împreună și au trebuit să improvizeze. Cum erau și foarte obosiți s-au... refugiat în „linie", care nu poate fi decît o soluție facilă, nicidecum un sistem serios de joc. De altfel, eu sînt partizan al schimbării organizării jocului și plasamentului fotbaliștilor în cursul meciului. Selecționata mea actuală este capabilă de așa ceva. Privită și din acest unghi ea este superioară celei din 1958—1962, care rămînea tot timpul „cantonată" în 1—4—2—4.

DAR PRIMEJDIILE PLANEAZĂ...

Aceasta este echipa Braziliei, a cărei primă calitate este francheța, sinceritatea — conchide J. Ferran. Întotdeauna cînd vezi jucînd această mare echipă sud-americană ești recompensat: ea nu trișează cu ea însăși, ci pune totul pe masă. Calitățile și defectele apar în toată nuditatea lor. Printre acestea din urmă — jocul ei care este mai mult individual decît colectiv. Mai clar: jocul echipei braziliene pare întotdeauna suma unor reușite individuale. Oricum, Brazilia lui **Aimore Moreira** caută să țină pasul, să-și mlădieze organizarea jocului, să piardă din naivitate.

Cu toate astea, mai multe primejdii o pîndesc din umbră:

1. **Bogăția de fotbaliști de clasă!** Niciodată nu se știe dacă a fost alcătuită cea mai bună selecționată, atît de numeroși sînt candidații și contracandidații. Fiecare titular are înlocuitorul lui și alții pe lîngă acesta. În apărare, se pare că **Sadi** ar fi mai bun decît **Rildo,** că **Piazza** și **Jurandir** valorează mai mult decît **Joel** și **Brito. Gerson** este și el discutat. Și dacă este păstrat, de ce nu i se asociază și **Carlos Roberto,** partenerul său de la Botafogo? Atacanți valoroși sînt mulți, ca furnicile, în Brazilia. **Edu** este amenințat de **Eduardo, Jairzinho** de **Roberto.** Și mai este problema **Pelé,** poate mai dificilă de rezolvat pe cît se pare.

2. **O oarecare îngîmfare.** Cei mai mari adversari ai Braziliei sînt cei ce nu sînt luați în seamă. Pentru că aceștia, chiar dacă nu au jucători la fel de valoroși ca ai brazilienilor, pregătindu-se cu tenacitate au amenințat coroana acestora. Iată-i, de pildă, pe acești „necunoscuți" din echipa olimpică a Mexicului, neluați în seamă de presa braziliană. Dar acești „necunoscuți" ar fi meritat un meci egal în primul joc de la Ciudad de Mexico.

3. **Dificultăți interne.** Tehnicienii brazilieni care afirmă că o selecționată reunită o dată pe an și care-și susține întregul program internațional în timp de o lună nu servește la mare lucru, sînt tot mai numeroși. În fiecare an trebuie să pleci de la zero. Or, este absolut necesar să fie asigurată continuitatea echipei naționale. Pentru aceasta brazilienii își pun nădejdea în noii și dinamicii conducători ai confederației sportive, ca și în **Aimore Moreira.** Dar acesta își va păstra postul? Zvonurile spun că datorită rezultatelor acestui turneu îi va fi preferat **Zagalo,** fostul extrem stînga al marei echipe naționale a Braziliei, devenit antrenor la Botafogo, campioana orașului Rio de Janeiro. Dar, schimbînd antrenorul, este suficient pentru a descoperi noi **Didi, Garrincha, Zito, Gilmar?...**

CU SAU FĂRĂ PELE?...

Două întrebări flutură pe buzele pasionaților fotbalului din Brazilia, după turneele întreprinse de reprezentativa țării și echipa clubului F. C. Santos:

— **Care este locul lui Pelé în viitoarea selecționată a Braziliei?**

— **Fotbalul brazilian, poate, realmente, să renunțe la serviciile unui jucător ca Pelé, recunoscut pentru arta și inteligența jocului său?**

Pe marginea acestor întrebări au răspuns cîteva „nume":

AMARILDO, în prezent jucător în Italia: **„Fotbalul italian n-a înțeles cum a putut selecționata Braziliei să renunțe la Pelé în acest turneu. S-a crezut mai întîi că valoarea lui Pelé ar fi scăzut și de aceea n-a fost selecționat. Dar, după ce a fost văzut jucînd cu Santos, s-a putut constata că el a rămas același mare jucător, astfel că neparticiparea lui la turneul Braziliei a rămas un mister".**

AIMORE MOREIRA: **„Doi jucători sînt siguri în echipa pentru C.M.: Pelé și Tostao. Dar ne va fi greu să-l învățăm pe Tostao să joace pe dreapta... În general însă, nu putem accepta ideea ca lotul să se adapteze la jocul lui Pelé, ci acesta trebuie să se adapteze la jocul lotului. Noi lucrăm la un sistem de joc și deoarece Pelé a ajuns un mit, ceilalți jucători trebuie să joace în cadrul unui sistem fără Pelé la început, astfel încît atunci cînd jucătorul lui Santos va reintra în echipă, el să fie obligat să se încadreze în mecanismul nostru de joc. Astfel, nici unul din ceilalți jucători nu va mai avea complexe. Este un fel de pregătire psihologică, dacă vreți o explicație logică".**

PAUL MACHADO DE CARVALHO, conducătorul lotului în 1970: **„Lotul trebuie să învețe să joace și fără Pelé".**

JOAO HAVELANGE, președintele Confederației braziliene de sport: **„Pelé nu mai este chiar atît de necesar echipei Braziliei".**

Nimeni nu contestă valoarea marelui jucător, dar există un curent care vrea să convingă pe ceilalți componenți ai selecționatei că prezența lui Pelé nu trebuie să fie o condiție „sine qua non". Astfel stînd lucrurile apare și explicația faptului că Pelé a primit autorizația să plece în turneu cu **F. C. Santos** și nu cu echipa Braziliei. Dar el a reapărut cu succes în ultimul meci din turneul reprezentativei.